

MILAN KONEČNÝ

O JAPONSKÉ GEOGRAFII S PROF. ICHIKAWOU

M. Konečný: *About Japanese Geography with Professor Ichikawa.* — Sborník ČSGS 88:3:210—212 (1983). — The article presents an interview with Professor Masami Ichikawa, the president of the Japanese Geographical Association and vice-president of Hyogo University of teacher education, held in Brno in August 1982. Prof. Ichikawa answers 7 questions like these: What sort of tasks does the present Japanese geographers solve and what are the results? What education is given to the geographers of Japan? What are the possibilities of cooperation between the Czechoslovak and Japanese geography?

1. *V r. 1980 proběhl v Japonsku světový kongres Mezinárodní geografické společnosti (IGU — International Geographical Union). Vy jste byl, pane profesore, jedním z jeho hlavních organizátorů. Co znamenal kongres pro celou japonskou geografii?*

Kongres znamenal především prohloubení spolupráce japonských a zahraničních geografů na poli historické, ekonomické a fyzické geografie. Japonští geografové chtějí výrazněji přispět k mezinárodnímu rozvoji geografie. Kongres byl dlouhodobě připravován 6—7 let a uskutečnil se v srpnu a září 1980 v Tokiu i dalších městech Japonska. Po kongresu se japonská geografie aktivizovala, jak co do výzkumné problematiky, tak také zastoupením japonských odborníků v řadě komisí a pracovních skupin IGU.

2. *Které úkoly současná japonská geografie řeší a s jakými výsledky?*

Řešíme řadu problémů doma i v zahraničí. Zaměřujeme se zejména na výzkum rozvoje určitých oblastí, odhady stavu a vývoje prostředí, vývoje využívání přírodních zdrojů a také ochranu prostředí. Výsledky geografických výzkumů využívá i řada dalších odvětví, např. zemědělství, chemie, biologie (zvl. rostlin), ekonomie, aj. Regionální studie prováděné pouze jednou geografickou disciplínou nemohou být úspěšné. Proto dochází ke komplexním regionálním studiím ve spolupráci řady odvětví geografie a též geografických a jiných disciplín (zemědělství, biologie, aj.). Uvedené komplexní studie patří k nejdůležitějším problémům japonské geografie.

Práce japonských geografů se nesoustřeďuje pouze na území Japonska. Regionální studie provádíme i v jiných zemích. Naše největší státní univerzita v Tsukubě, jejímž vice-prezidentem jsem několik let byl, pro-

vedla např. řadu takových studií v Brazílii, Mexiku, Venezuele a jiných místech. Jiné univerzity prováděly a provádějí výzkumy v Africe, Indii a jihovýchodní Asii. Tyto geografické studie přispívají ke zvyšování životní úrovně obyvatel a k hospodářskému rozvoji těchto zemí.

3. Kdo výzkumy financuje a jak je nakládáno s výsledky?

Výzkumy jsou financovány japonskou vládou a velkými japonskými firmami. Výsledky jsou těmito sponzory také využívány a předávány vládám zemí, na jejichž území je výzkum prováděn.

4. Jak vypadá výchova geografů v Japonsku?

S geografii se naši lidé seznamují v základních, středních i na vysokých školách. V základních školách je geografie součástí tzv. sociálních věd. Jejich úkolem je např. seznámit dítě s okolím a prostředím, v němž se škola nachází, jak jít z domova do školy, vysvětlit, proč tam takové prostředí je. Na středních školách je geografie též řazena k sociálním vědám, ale vyučuje se samostatně a její součástí jsou i takové disciplíny, jako veřejné zákony. Učitelé geografie učí pouze svůj obor — geografii. Na vysokých školách je geografie samostatnou disciplínou, řada studentů se věnuje řešení problémů fyzické, sociální a regionální geografie. Studium geografie na univerzitách trvá 4 roky. Po absolvování přecházejí někteří studenti na univerzity s tzv. absolventským programem, master (akad. titul) či doktorským programem.

5. Co znamená Národní geografický komitét pro japonské geografů a jaké problémy řeší?

Japonský národní komitét geografický je organizován Vědeckou radou Japonska (Science Council of Japan), jeho předseda je i členem této rady. Řešíme mnoho problémů, k nejdůležitějším patří budoucí vývoj geografických výzkumů. Za tím účelem organizujeme projekční týmy řešící a usměrňující budoucí vývoj naší geografie. Japonské vládě již několik let doporučujeme založení regionálních geografických ústavů. Protože se tak dosud nestalo, organizujeme ustavení takových ústavů při našem Národním komitétu. Dalším problémem, který řešíme, je spolupráce mezi japonskými a zahraničními geografů. Konečně informujeme japonské geografů o geografických problémech a jejich řešení ve světě.

6. Pane profesore, jste též prezidentem Japonské geografické asociace. Je to jakási obdoba ČSGS. Jaké problémy řešíte na její půdě?

Naše asociace má kolem 3 tis. členů, z nichž 40 % tvoří univerzitní profesori, vědci a odborníci vládních geografických institucí, kolem 50 % tvoří učitelé všech škol. Zbytek tvoří ostatní zájemci. Snažíme se udržovat a zajišťovat výměnu názorů mezi japonskými geografů. Každý rok pořádáme generální shromáždění a organizujeme dvě konference (jarní a podzimní) v různých částech Japonska. Také se staráme o publikaci našich výsledků. V angličtině vychází měsíčník Geographical Review of Japan, většina článků v ostatních japonských časopisech je vybavena anglickým, německým či francouzským resumé. Celkově publi-

kujeme kolem 900 str. věnovaných ročně geografické tematice. Jiným našim úkolem je šíření geografických znalostí a vědomostí, udržování dobré úrovně japonské geografie, jakož i dobrých kontaktů s ostatními zeměmi, členy Mezinárodní geografické unie.

7. Jste v ČSSR na pozvání Katedry geografie PF UJEP v Brně, seznámil jste se s dalšími pracovišti akademickými i univerzitními. Vidíte přes geografickou vzdálenost našich zemí a institucí nějaké možnosti spolupráce, společné problémy k řešení?

Mám osobní zkušenosti se studiem přírodních podmínek jiných zemí, např. Brazílie, kde jsem vedl výzkum v l. 1966—1980. V Československu jsem poprvé a musím říci, že můj dojem je velmi dobrý. Promyslím spolupráci s vašimi institucemi, zvláště univerzitními, kde vidím řadu společných problémů v oblasti výzkumu reliéfu, vodních zdrojů, rozvoje zemědělství a pochopitelně i otázek ochrany prostředí. Chci připravit příslušné návrhy a předložit je japonským ministerstvům školství a zahraničních věcí. Myslím, že vzájemná spolupráce může být plodná a velmi užitečná.